

lys, glutamat og PACAP. De opnåede resultater øger vores forståelse af de lysfølsomme systemer, som er påvirkede hos bl.a. blinde mennesker, hos mennesker med sæsonafhængig (vinter) depression, visse typer af søvnforstyrrelser, herunder avanceret og/eller forsinket søvnsyndrom, visse neurodegenerative lidelser, »jetlag« i forbindelse med skift mellem tidszoner samt rytmeforstyrrelser, som ses ved skifteholdsarbejde.

Forf.s adresse: Klinisk Biokemisk Afdeling, H:S Bispebjerg Hospital, DK-2400 København NV.
E-mail: j.hannibal@inet.uni2.dk
Forsvaret finder sted den 4. juni 2004, kl. 14.00, Sygeplejeskolens Auditorium, Sygeplejeskolen, H:S Bispebjerg Hospital, Bygning 50, Tuborgvej 235, København.
Opponent: Professor *Horst-Werner Korf*, Tyskland, *Jens Zimmer Rasmussen* og *Flemming Fryd Johansen*.

Læge Janus Laust Thomsen:

Health care contacts after preventive health screenings and discussions in general practice – and the influence of self-reported risk factors

Ph.d.-afhandlingen udgår fra Institut og Forskningsenhed for Almen Praksis, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet. Formålet er at analysere effekten af forebyggende helbredsundersøgelser og helbredssamtaler på antallet af kontakter til almen praksis og hospitaler, samt at analysere om selv vurderet helbred (*self-rated health*, SRH) og andre selvrapporterede risikofaktorer for sygdom kan forudsige konsultationer i almen praksis og hospitalsindlæggelser.

Studierne bygger på et randomiseret kontrolleret forsøg, Sundhedsprojekt Ebeltoft, med en kontrolgruppe og to interventionsgrupper, der fik tilbud om henholdsvis forebyggende helbredsundersøgelser og helbredsundersøgelser efterfulgt af helbredssamtaler.

Over seks år var der ikke forskel på antal konsultationer i kontrolgruppen og i gruppen, som fik tilbud om helbredsundersøgelser. Derimod var der en samlet stigning i antallet af konsultationer i gruppen, som fik tilbudt helbredssamtaler. Der var et gradvist fald i de årlige rater for konsultationer i de to interventionsgrupper over seks år. Der var ikke nogen samlet forskel på kontakter til hospitalerne. De årlige rater for indlæggelser viste et signifikant mønster med et fald fire til fem år efter starten på undersøgelsen for interventionsgrupperne sammenlignet med kontrolgruppen.

Moderat og dårligt/meget dårligt SRH var associeret med et øget antal konsultationer. Sammenhængen mellem SRH og indlæggelser varierede med rygerstatus og alkoholforbrug. Samlet set er lavt SRH en risikofaktor for et øget antal kontakter til sundhedsvæsenet.

Resultaterne fra denne ph.d.-afhandling kan bidrage til vurdering af effekter af forebyggende helbredsundersøgelser og samtaler i almen praksis.

Forf.s adresse: Institut og Forskningsenhed for Almen Medicin, Aarhus Universitet, Vennelyst Boulevard 6, DK-8000 Århus C.
E-mail: jlt@dadlnet.dk

Forsvaret finder sted den 28. maj 2004 kl. 13.00 i Samfundsmedicinsk Auditorium, bygning 262, Bartholins Allé, Aarhus Universitet.
Bedømmere: *Jakob Kragstrup*, *Preben Bo Mortensen* og *Svend Juul*.
Vejledere: *Ane Marie Thulstrup*, *Bo Karlsmose*, cand.scient. *Erik Parner* og *Marianne Engberg*.

Læge Charlotte Reinhardt Pedersen:

Parents' labour market participation and children's health and well-being in the five Nordic countries in 1996 and the changes from 1984 to 1996

Denne ph.d.-afhandling er baseret på tre originalartikler med resultater fra studier, der er gennemført under min ansættelse på Statens Institut for Folkesundhed i perioden 1998 til 2002, og afhandlingen udgår fra dette institut.

Datamaterialet stammer fra forældreoplysninger i tvær-snittsundersøgelser af stikprøver af børn i alderen 2-17 år i de fem nordiske lande. Den første undersøgelse fandt sted i 1984 (10.290 børn) og den anden i 1996 (10.667 børn). De anvendte spørgeskemaer indeholdt 60 spørgsmål inden for temaerne sundhed og velfærd. Børn i familier hvor ingen af forældrene var i arbejde, havde en forøget forekomst af recidiverende psykosomatiske symptomer, kronisk sygdom og dårlig trivsel sammenlignet med børn i familier med mindst én forælder i arbejde. Denne sammenhæng blev påvist i alle fem lande. Socialklasse, familietype og forældrenes indvandrerstatus forklarede ikke sammenhængen. Betydningen af forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet for deres børns trivsel ændrede sig i de nordiske lande fra 1984 til 1996. I 1984 var der flere børn med god trivsel i familier uden arbejde, medens de modsat trivedes bedre i familier med arbejde i 1996. Arbejdsløsheden steg i de nordiske lande i denne periode, undtagen i Danmark, hvor der havde været en varierende, men høj, arbejdsløshed i mere end ti år. Økonomiske problemer i forbindelse med arbejdsløshed kan ikke forklare den øgede forekomst af helbredsproblemer blandt børn i familier, der er ramt af arbejdsløshed i Danmark og Sverige. Denne afhandling peger også på, at de mekanismer, der knytter forældrenes arbejdsmæssige status til børnenes helbred, kan variere alt efter de anvendte mål for sundhed, og børnenes helbred kan omvendt påvirke forældrenes deltagelse på arbejdsmarkedet.

Forf.s adresse: Søtoften 8, Ramløse Sand, DK-3300 Frederiksværk.
E-mail: crp@si-folkesundhed.dk

Forsvaret finder sted den 2. juni 2004, kl. 14.00 på Medicinsk-historisk Museum, auditoriet, Bredgade 62, København.
Bedømmere: *Finn Diderichsen*, *Niels Michelsen* og DrPH *Ina Borup*, Sverige.
Vejledere: Mag.scient.soc. *Bjørn Holstein*, forskningsleder *Mette Madsen* og *Anne Nielsen*.